

**Tiesību Zinātņu Pētniecības Institūts sadarbībā ar
Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti, laikrakstu “Dienas Bizness” un žurnālu “Jurista
Vārds” rīko zinātnisku konferenci**

„Valsts konsekvence tiesiskās paļāvības un tiesiskās drošības principu ievērošanā”

2016. gada 29. janvāris plkst. 10.30 – 10.45

Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes konferenču zāle

Baiba Vītoliņa¹

Referāta

“Tiesiskā paļāvība patērētāju tiesību aizsardzībā”

tēzes

1. Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk – PTAC) darbības mērķis ir ne tikai efektīvas patērētāju tiesību un interešu aizsardzības nodrošināšana, bet arī godīgas konkurences un labvēlīgas uzņēmējdarbības vides veicināšana. Šim nolūkam iestādes darbībā būtiska ir vienota tiesību normu piemērošana visiem tirgus dalībniekiem.
2. Patērētāju tiesību aizsardzības centra vadlīnijas, kas skaidro, piemēram, godīgas komercprakses principus noteiktā jomā, nav saistošas privātpersonām, tomēr tās sniedz iestādes viedokli par vienotu likuma normu interpretāciju attiecīgajā jomā.
3. Iestādes sniegts atzinums vai konsultācija par plānotās reklāmas kampaņas atbilstību normatīviem aktiem sniedz komersantam pirmšķietamu iestādes viedokli par plānoto darbību atbilstību normatīvajiem aktiem. Tomēr tas nenozīmē, ka, ja pārkāpums tiek vēlāk konstatēts, komersants var paļauties uz atzinumā pirmšķietami konstatēto par reklāmas kampaņas atbilstību.
4. Iepriekš veiktas identiskas darbības, par kurām iestāde nav uzsākusi administratīvo lietu vai sniegusi brīdinājumu par to neatbilstību, nedod tiesības komersantam paļauties, ka attiecīgā darbība nepārkāpj normatīvo aktu prasības. Komersants nevar atsaukties uz tā tiesībām veikt prettiesisku darbību, piemēram, īstenot negodīgu komercpraksi, tādēļ, ka līdzīgā lietā tas iepriekš nav sodīts.
5. PTAC veic netaisnīgu līguma noteikumu uzraudzību patērētāju līgumos ar komersantiem, konsultējot patērētājus, sniedzot viedokli komersantiem par viņu sastādītajiem līgumu projektiem, kā arī, ja konstatē patērētāju kolektīvo interešu pārkāpumu, veicot attiecīgas uzraudzības darbības. Līguma noteikumu netaisnīgais raksturs ne vienmēr acīmredzami konstatējams rakstiskajā līgumā, tas var atklāties veidā, kā līguma noteikums tiek piemērots praksē. Arī tad, ja pirmšķietami PTAC nav komersantam norādījis par iespējamo līguma noteikuma netaisnīgumu, piemēram, sniedzot konsultāciju vai viedokli, bet piemērošanā tiek konstatēts tā netaisnīgums, līgumā ietvertais netaisnīgais līguma noteikums nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgts netaisnīgais noteikums.

¹ Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktore.

6. Tiesisko palāvību komersantam sniedz uzziņa par viņa tiesībām konkrētajā tiesiskajā situācijā, tomēr šādā gadījumā komersantam jāsniedz detalizēts faktu apraksts un no tiem izrietošs konkrēts jautājums, kuram nepieciešams juridisks vērtējums.